

Nr 267.

Av herr **E. A. Nilson** i Örebro, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 142, angående statsbanebyggnader i Norrland.

Kungl. Maj:t föreslår riksdagen i proposition nr 142 att besluta dels fortsatt byggande av Inlandsbanan från Volgsjön fram till Gällivare, dels anläggande av vissa i propositionen närmare angivna tvärbananor ävensom bibanor för en beräknad kostnad av 51,380,000 kronor, en kostnad som föredragande departementschefen emellertid synes förutsätta kommer att överskridas.

Att det, i förhållande till sin areal, kommunikationsfattiga Norrland behöver förbättrade kommunikationer, torde nog få anses riktigt. Likaledes torde det få anses självfallet att Inlandsbanan bör förbindas med Riksgränsbanan. Åtminstone är det min mening att så bör ske. Vad angår tvärbananorna och bibanorna, så torde det ej väcka någon förvåning, om jag förklarar, att på den korta tid som stått mig till buds, det ej varit mig möjligt att bilda mig en bestämd mening.

Om de föreslagna banorna kunna sägas i vissa hänseenden vara av olika karaktär, så äro de dock lika däri, att de ej i någon nära liggande framtid kunna bliva räntabla. I motion nr 280 år 1912 framlade jag mina statsfinansiella betänkligheter beträffande anläggning av statsbanan Sveg—Hede, och framställde jag det yrkandet, att riksdagen vid bifall till förslaget om byggande av berörda bana måtte förklara, att för banans byggande erforderligt belopp måtte utgå av skattemedel. Detta tillstyrktes av statsutskottet och bifölls sedermera av riksdagen. I riksdagens skrivelse (nr 232 år 1912) heter det härom: »Vad i förevarande motion anförts, om att det icke synes förenligt med en klok och försiktig finanspolitik att genom upplåning anskaffa medel till utförande av järnvägsanläggning sådan som den nu föreslagna bibanan Sveg—Hede, finner sig riksdagen böra till fullo biträda och anser riksdagen alltså, att det för anläggningen erforderliga belopp bör utgå av

skattemedel». Förvisso äger det uttalandet sin giltighet även beträffande nu föreslagna järnvägsanläggningar, om beträffande alla kan jag dock icke med full visshet säga.

Det nuvarande statsfinansiella läget är icke gynnsamt. Lånemedel äro ej lätta att uppbringa och draga höga räntor. Ju högre räntor staten får betala, ju betänkligare blir det att upplåna medel till företag, som ej allenast icke kunna under skönjbar tid förränta det i företaget nedlagda kapitalet utan icke ens kunna betala driftkostnaderna. Å andra sidan erfordras skattemedel i större omfattning för statslivets normala upprätthållande under nuvarande kristid. Försiktighet måste iakttagas, men ej en sådan försiktighet, som ej handlar. Den försiktighet jag skulle vilja förorda är att riksdagen låter åtminstone en del av utgifterna för nu ifrågasatta järnvägsanläggningar täckas med skattemedel. Huru och i vilken utsträckning synes vederbörande utskott bäst kunna föreslå.

I anledning av det anförda tillåter jag mig hemställa,

att riksdagen, i den mån Kungl. Maj:ts i proposition nr 142 gjorda framställning anses böra bifallas, måtte besluta, att härav föranledda kostnader skola, helt eller delvis, bestridas av andra medel än låne-medel.

Stockholm den 13 april 1916.

E. A. Nilson.